

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΙΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ
ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ Ν.Α. ΕΥΡΩΠΗΣ»

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τίτλος μαθήματος	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΩΝ	
Εξάμηνο	1ο	

Υπεύθυνος μαθήματος	ΝΙΧΩΡΙΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	
Γραφείο προσωπικού		

Τηλέφωνο	2385055162	
e-mail	knixorit@uowm.gr	
Ωρες γραφείου	Τρίτη 10-12. Τετάρτη 17-19	

Περιγραφή μαθήματος

Ξεκινούμε με μία αναφορά στη συμβολή του έργου των αγίων **Κυρίλλου και Μεθοδίου** και στη διαχρονική του πορεία. Στη συνέχεια σε μία σύντομη ανασκόπηση παρουσιάζεται η πνευματική ανέλιξη των Σλάβων της Βαλκανικής ως συνέχεια του έργου των Θεσσαλονικέων Φωτιστών των Σλάβων.

Στο μάθημα της *Ιστορίας της Βουλγαρικής Λογοτεχνίας*, παρουσιάζεται ο εθνικός και κοσμικός χαρακτήρας της χώρας, κάτω από την ισχυρή επίδραση του διαφωτισμού με τις δυο κύριες τάσεις τους ελληνιστές και τους ανθελληνιστές οι οποίοι πιστεύουν στη αναγέννηση της μεγάλης Βουλγαρίας, και δομούν την νέα εθνική ταυτότητα των Βουλγάρων. Μελετάται επίσης και η συνέχειά της η βουλγαρική λογοτεχνία μέχρι σήμερα μελετώντας τα ρεύματα και τις κοινωνικοπολιτικές μεταλλάξεις που επηρέασαν τον ρουν της λογοτεχνίας.

Στο μάθημα της *Ιστορίας της Αλβανικής Λογοτεχνίας*, θα εξετάζονται διάφορα σημαντικά θέματα τα οποία σχετίζονται άμεσα με την ιστορία του αλβανικού πολιτισμού, όπως, ο διαφωτισμός, ο ρομαντισμός, και ο πρώιμος ρεαλισμός, η μυθοποίηση και η εξιδανίκευση του απώτερου παρελθόντος, προκειμένου να βρεθούν ή να κατασκευαστούν οι «ρίζες» του έθνους και να επέλθει η αφύπνισή του.

Στο μάθημα της ιστορία της *Ρουμανικής Λογοτεχνίας* επιχειρείται μια επισκόπηση της *Λογοτεχνίας* από τα πρώτα της βήματα έως και τα τέλη του 20^{ου} αιώνα. Η λογοτεχνική αυτή διαδρομή περιλαμβάνει τις πρώτες δημιουργίες της λαογραφίας (παραμύθια,

μύθοι, μπαλάντες), τα θρησκευτικά κείμενα του 16^{ου} αιώνα, την ιστορική λογοτεχνία καθώς και μια αναφορά στους σημαντικότερους αντιπροσώπους του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα.

Με το μάθημα της *Ιστορίας της Τουρκικής Λογοτεχνίας* αρχικά επιδιώκεται η εισαγωγική επισκόπηση της τουρκικής γλώσσας και λογοτεχνίας. Συγκεκριμένα παρουσιάζονται και μελετώνται οι περίοδοι της τουρκικής λογοτεχνίας όπως ορίζονται από την επιστήμη της Τουρκολογίας: α. η Προϊσλαμική Τουρκική Λογοτεχνία, β. η Ισλαμική Τουρκική Λογοτεχνία, γ. η Νεότερη ή Σύγχρονη Τουρκική Λογοτεχνία.

Με το μάθημα της *Ιστορίας της Λογοτεχνίας των Νότιων Σλάβων* θα μελετήσουμε τις βασικές πτυχές της ανάπτυξης των κινημάτων του ρομαντισμού και του ρεαλισμού καθώς και του μοντερνισμού, στις χώρες οι οποίες αργότερα εντάχθηκαν στην ενιαία Γιουγκοσλαβία. Ειδικότερα, θα εξετασθούν οι πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες στις οποίες διαβιούσαν οι νοτιοσλαβικοί λαοί (Σλοβένοι, Κροάτες, Σέρβοι). Θα γίνει μια σύντομη αναφορά στο γλωσσικό ζήτημα, την κωδικοποίηση και διάδοση της σερβοκροατικής γλώσσας, καθώς και στην προσπάθεια ανάπτυξης μιας νέας γιουγκοσλαβικής εθνικής συνείδησης μέσα από την λογοτεχνία

Ακαδημαϊκή στοχοθεσία

Η παρουσίαση και η μελέτη της διαχρονικής πορείας της Λογοτεχνίας στα Βαλκάνια, καθώς και ο εντοπισμός στοιχείων, γεγονότων και παραγόντων δια μέσου των οποίων εξελίχθηκε και διαμορφώθηκε η σύγχρονη Βαλκανική Φιλολογία.

Γνωστική στοχοθεσία

Ο κύριος στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση της ιστορίας της βαλκανικής λογοτεχνίας, καθώς επίσης και η γνωριμία των σπουδαστών με τις περιόδους και τους βασικούς εκπροσώπους των λογοτεχνικών ρευμάτων από τον 19ο αι έως και τις μέρες μας.

Μέθοδος διδασκαλίας

Το μάθημα οργανώνεται με κύκλο 10 διαλέξεων.

Υπολογισμός βαθμολογίας

Ο υπολογισμός του τελικού βαθμού προκύπτει από την εκπόνηση και παρουσίαση εργασιών.

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Βουλγαρική:

1. Zarev, Pantelei, Ιστορία της βουλγαρικής λογοτεχνίας. Εκδοτικός Οίκος: Δωδώνη. 1977
2. Моцис, Я. Трагический элемент в поэзии Соломоса и Ботева. – Etudes balkaniques, 1978, № 4.

3. **Βαλέτας, Κ.** *Σύγχρονη Βουλγαρική Λογοτεχνία*, Αθήνα 1978.
4. **Δικταίος, Άρης.** *Ανθολογία Βουλγαρικής ποιήσεως*, εκδόσεις Δωδώνη, Αθήνα 1971.
5. **Ελίν Πελίν**, Νουβέλες και διηγήματα, «*Βιβλιοθήκη Βουλγαρικής Λογοτεχνίας*», αριθ. 2, εκδόσεις «Ποσειδώνας», Θεσσαλονίκη 1977.
6. **Ελίν Πελίν**, Ανεμόμυλος, Στο όργωμα. *Εξόπολις*, σελ. 118-132.
7. **Κεντρώτης, Γ.**, *Θεωρία και πράξη της μετάφρασης*, εκδ. Διάυλος. Αθήνα 1996.
8. **Μητσάκης, Κ.**, *Λογοτεχνικά έργα από τις Βαλκανικές τις χώρες σε νεοελληνική μετάφραση*. Μία πρώτη καταγραφή. Αθήνα Εκδόσεις «Ελληνική Παιδεία», 1979.
9. **Μητσάκης, Κ.**, *Ανθολογία. Βαλκανικού Διηγήματος, Α' Βουλγάρικο Διήγημα, ανθολόγηση-έκδοση UNESCO*, εκδόσεις «Μνήμη», Αθήνα 1974, σελ. 156.
10. **Μότσιοις Γιάννης**, Η Βουλγαρική λογοτεχνία. *Παγκόσμια λογοτεχνία. Αθήνα*, 1997, 51- 54.
11. **Μπενέκου, Γιάννης**, *Ανθολογία βαλκανικού διηγήματος*, εκδόσεις: Νίκος Βότσης, Αθήνα 1981, σελ. 414.
12. **Παπαδοπούλου Ευανθία**, *Ελληνικές μεταφράσεις έργων Βουλγαρικής πεζογραφίας μετά των Β' Παγκόσμιο πόλεμο*. Ίδρυμα Νεοελληνικών Σπουδών. Θεσσαλονίκη 1988. σελ. 325-341.
13. **Πετρόπουλος, Δημ.** *Πνευματικές σχέσεις Ελλήνων και Βουλγάρων του ΙΘ' αιώνα*. Θεσσαλονίκη, 1968.
14. **Ποιητική Ανθολογία**. Τόμος Γ'. Ξένες χώρες. Αγγλία - Βουλγαρία. Εκδόσεις «Διόσκουροι», Αθήνα 1973, σ. 1358-1491.
15. Mariana Ilieva Nichoriti. *Bahlgaro-Grahcki Vzaimootmoshenija sled Vtorata Svetovna Vojna do 2000 g.* Bahlgarska Akademija na Naukite. Sofia 2009

www.ilit.bas.bg

www.liternet.bg

www.slovo.orbitel.bg

Αλβανική

Ali Aliu, Shaban Sinani, Stefan Çapaliku, Tonin Çobani, “Letërsia Bshkëkohore Shqiptare”, Tiranë, 2002

Antologjia e letërsisë shqiptare 1, Shtëpia Botuese e Librit shkollor, Tiranë, 1996

Eqrem Çabej, “Shqiptarët midis perëndimit dhe Lindjes”, Tiranë, 1994

Historia e letërsisë shqipe I, II, Instituti i Historisë dhe i Gjuhësisë të Universitetit të Tiranës, Tiranë 1960

Historia e letërsisë shqiptare, Akademia e Shkencave, Tiranë 1983

Robert Elsie, “Historia e letërsisë shqiptare”, Tiranë, 1997

Rexhep Qosja, “Historia e letërsisë Shqipe”, Romantizmi I, II, III, Tiranë, 2000

Rexhep Qosja, “Porosia e madhe”, Tiranë, 2000

Sabri Hamiti, “Kritika Letrare”, Vepra Letrare 6, 7, 8, Prishtinë, 2002

Naim Frashëri, “ Bagëti e bujqësia, Lulet e verës, Vjersha të tjera), Tiranë, 2001

Τουρκική

Akar, Ali. Türk Dili Tarihi. İstanbul: Otuken, Nesriyat 2005.

Aksan, Doğan. Türkiye Türkçesinin Dünü, Bugünü, Yarını. İstanbul: Bilgi Yayınevi 2005.

Atsız, Nihal. Türk Edebiyatı Tarihi. İstanbul 1940.

Çağlar, Behcet Kemal. Türk Edebiyatı. İstanbul 1970.

Δημάση, Μ. – Νιζάμ, Α. Το κοινό λεξιλόγιο της ελληνικής και της τουρκικής γλώσσας. Κυριακίδη Αφοί 2004.

Dilbilim araştırmaları 2009/ 2. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları 2010.

Doğan, Aksan. Türkçeye yansıyan Türk kültürü. Ankara: Bilgi Yayınevi 2008.

Haluk, İpekten. Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz. İstanbul: Dergah Yayınları 2008.

Hengirmen, Mehmet. Türkçe Dilbilgi. Ankara: Engin Yayınevi 2002.

Ιορδάνογλου, Α. Περίοδοι της Τουρκικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας. Θεσσαλονίκη: ANT.ΣΤΑΜΟΥΛΗ 2008.

İlhami, Soysal. 20. Yüzyıl Türk Şiiri Antolojisi. Ankara: Bilgi Yayınevi 2009.

İshak, Reyna. Öyküler Anlatsın. İstanbul: Kelime Yayınları 2009.

Ρουμανική :

Ανθολογία Ρουμάνων Πεζογράφων, μετάφραση Στρ. Μυριβήλης, Γ. Φέξη, Αθήνα 1963

Αργκέζι,Τ., *Ποιήματα, μετάφραση. Ρ. Μπούμη-Παπά, Κέδρος, Αθήνα, 1965*

Γεωργίου,Β., *Ο Θεός στο Παρίσι, μετάφραση Ακρίτας, Αθήνα, 2001*

Ιβάνοβιτς,Β., *Ρουμάνοι ποιητές του μεσοπολέμου, www.poeticanet.com*

Εμινέσκου,Μ., *Ποιήματα, μετάφραση Ρ. Μπούμη-Παπά, Μέλισσα, Αθήνα, 1964*

Καρατζιάλε,Ι.Λ., *Ένα χαμένο γράμμα, Η συμφορά, Ο Κυρ Λεωνίδας μπροστά στην αντίδραση, μετάφραση Τ. Δραγώνας, Δωδώνη, Αθήνα, 1989*

Ρέντης,Δ.Ρ., *Μικρό Απάνθισμα από τη ρουμανική δημοτική ποίηση, μετάφραση. Β.Α. Πηγής, Guttenberg, Αθήνα, 1984*

Goci, Aureliu, *Geneza si structura poeziei romanesti in secolul XX*, Editura Gramar, Bucuresti, 2001

Negoitescu, I., *Istoria literaturii romane (1800-1945)*

Vargolici, T., *Portrete si analize literare*, Editura Gramar, Bucuresti 2001

Vianu, T., *Studii de literatura romana*, Editura didactica si pedagogica, Bucuresti, 1965

Σερβική

1. Jovan Deretic, «Literature in the eighteenth and nineteenth centuries», *The history of Serbian Culture*, <http://www.rastko.rs/isk/jderetic-xviii-xix.html>

Η σερβική έκδοση του ίδιου άρθρου: Jovan Deretić, «Književnost 18. i 19. veka », *Istorija srpske kulture*, http://www.rastko.rs/isk/isk_14_c.html

2. Dejan Medakovic, Art in the eighteenth and nineteenth centuries, *The history of Serbian Culture*, http://www.rastko.rs/isk/dmedakovic-art_xviii-xix.html

Η σερβική έκδοση του ίδιου άρθρου: Dejan Medaković, «Likovna umetnost 18. i 19. veka», *Istorija srpske kulture*, http://www.rastko.rs/isk/isk_15_c.html

3. Jovan Deretić, *Kratka istorija srpske književnosti*, [κεφάλαια VI (Predromantizam), VII (Romantizam), VIII (Realizam)] http://www.rastko.rs/knjizevnost/jderetic_knjiz/index_c.html

4. Λίνου Πολίτη, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Αθήνα (διάφορες εκδόσεις), μέρος Β', σελίδες 123-280.

5. <http://www.imxa.gr/files/PraktikaDiimeridasSBG.pdf> (Πρακτικά διημερίδας «Δρώμενα και Γράμματα Σλαβικού Πολιτισμού» άρθρα Σταυρούλας Μαυρογένη σελίδες 44-56 και Κατερίνας Βερυκίου σελίδες 14-21)

Αναλυτική περιγραφή

Εβδομάδα #1 Νιχωρίτης Κ.	Παρουσίαση της Παλαιοσλαβικής Λογοτεχνίας, καθώς και οι προσωπικότητες των φωτιστών των Σλάβων αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου.
Εβδομάδα #2 Νιχωρίτης Κ.	Ανάλυση της Σύγχρονης Βουλγαρικής λογοτεχνίας, οι κυριότεροι εκπρόσωποι, μέσα από τα λογοτεχνικά κινήματα του 19 ^{ου} 20 ^{ου} αι.
Εβδομάδα #3 Μαυρογένη Σταυρούλα –	Παρουσίαση της Ιστορία της Λογοτεχνίας του 19 ^{ου} αι. στις χώρες τις πρώην Γιουγκοσλαβίας. Το γλωσσικό ζήτημα το κίνημα του ρομαντισμού και του ρεαλισμού
Εβδομάδα #4 Μαυρογένη Σταυρούλα –	Παρουσίαση της Ιστορία της Λογοτεχνίας του 20 ^{ου} αι. στις χώρες τις πρώην Γιουγκοσλαβίας. Ο Μεσοπόλεμος, η Σχολή της Κέρκυρας, η μορφή του «Έλληνα» στη Λογοτεχνία, καθώς και η προσωπικότητα του νομπελίστα Ivo Andric
Εβδομάδα #5 Ντοράτση Μιράντα	Παρουσίαση και μελέτη των περιόδων της αλβανικής λογοτεχνίας όπως ορίζονται από την επιστήμη της Αλβανολογίας
Εβδομάδα #6 Ντοράτση Μιράντα	Παρουσίαση αντιπροσωπευτικών εκπροσώπων της Αλβανικής Λογοτεχνίας του 19 ^{ου} αι
Εβδομάδα #7 Σούτσιου Τσιπριάν	Παρουσίαση της Ρουμανικής Λογοτεχνίας κατά τον 19 ^ο αι
Εβδομάδα #8 Σούτσιου Τσιπριάν	Η Ρουμανική Λογοτεχνία την εποχή του μεσοπολέμου, και μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.
Εβδομάδα #9 Μαρκάτη Δήμητρα	Παρουσίαση αντιπροσωπευτικών έργων της τουρκικής λογοτεχνίας κατά την Προϊσλαμική περίοδο.

Εβδομάδα #10 Μαρκάτη Δήμητρα	.Η Ισλαμική και Σύγχρονη περίοδος του Τουρκικής Λογοτεχνίας
---------------------------------	---

Εβδομάδα #11	Παρουσίαση εργασιών
--------------	---------------------

Εβδομάδα #12	Παρουσίαση εργασιών
--------------	---------------------
